

Costin FENEȘAN

O diplomă princiară din 1655 pentru secuii din scaunul Orbai

(Rezumat)

La 26 iunie 1655, în bătălia de la Șoplea (în apropiere de Ploiești), oastea principelui ardelean Gheorghe RÁKÓCZY al II-lea a înfrânt trupele de seimeni și dorobanți răsculați. În zilele imediat următoare principele RÁKÓCZY a răsplătit prin mai multe diplome de înnobilitare un număr estimat de peste 800 oșteni secui. Autorul prezintă și publică o diplomă emisă din tabăra de la Stroești, la 6 iulie 1655, prin care îi ridică la rangul de primipili armaliști pe 86 libertini secuii din 6 sate ale scaunului Orbai: 24 din Zagon (Zágon), 14 din Păpăuți (Papolc), 15 din Crișeni (Csomakörös), 7 din Brateș (Barátos), 6 din Pachia (Páké) și 20 din Covasna (Kovászna)

La 26 iunie 1655, în bătălia de la Șoplea (în apropiere de Ploiești), oastea principelui ardelean Gheorghe RÁKÓCZY al II-lea a înfrânt trupele de seimeni și dorobanți de sub conducerea fostului mare spătar (proclamat domn) Hrizea, care se răsulasera împotriva domnului Țării Românești, Constantin ȘERBAN¹. Mărturiile de epocă au relevat faptul, că victoria oștii ardelenne s-a datorat în bună parte contribuției militare a contingentelor secuiești. De aceea, în zilele imediat următoare victoriei repurtate la Șoplea, principele RÁKÓCZY, aflat în tabăra de lângă Ploiești, iar mai apoi în cea de la Stroești, pe itinerariul urmat de trupele ardelenne spre Târgoviște,

a răsplătit prin mai multe diplome de înnobilitare un număr estimat de peste 800 oșteni secuii². Dacă rațiunile imediate ale acestei acțiuni de înnobilitare masivă³ sunt pe deplin explicabile – o altă acțiune de asemenea proporții nu ne este cunoscută în istoria principatului ardelean autonom –, în schimb rosturile ei mai adânci, legate de păstrarea și întărirea capacității militare a secuilor, pusă în cauză de evoluțiile sociale din secuime survenite în primele decenii ale secolului al XVII-lea⁴, și-au avut, fără îndoială, însemnătatea lor.

Din ceea ce ne este cunoscut până în prezent⁵, înnobilitarea (lófösítés) masivă a secuilor participanți la campania din vara anului 1655 în Țara Românească s-ar fi realizat prin emiterea a cinci diplome princiare: două din tabăra de lângă Ploiești, la 28 iunie 1655, publicate de L. SZÁDECZKY⁶, respectiv A. VERESS⁷; o alta păstrată în arhiva familiei Bethlen de Criș, la Arhivele Statului din Cluj (în 1968 aflată încă în fondurile fostei Arhive istorice a Filialei Cluj a Academiei Române); o diplomă a cărei existență este semnalată la Arhivele Statului din București și diploma emisă de principele RÁKÓCZY în tabăra de la Stroești, la 7 iulie 1655, al cărei rezumat a fost publicat de JAKAB Elek și SZÁDECZKY Lajos⁸. Potrivit datelor extrase din aceste diplome (mai precis din cuprinsul sau din rezumatul celor publicate), numărul secuilor înobilati între 28 iunie și 7 iulie 1655 ar fi fost de 551⁹. O examinare atentă a izvoarelor primare (textul, respectiv rezumatul diplomelor publicate) ne îngăduie să facem câteva emendări importante. Astfel, diploma din 28 iunie 1655 emisă de Gheorghe RÁKÓCZY al II-lea în tabăra de lângă Ploiești și publicată de A. VERESS după o copie păstrată la Arhiva Națională Maghiară din Budapesta¹⁰ nu mai poate fi luată în considerare la calcularea numărului secuilor înobilati în 1655, deoarece textul ei complet fusese publicat, după original, de SZÁDECZKY Lajos în *Diplomatiarul Secuiesc*¹¹. Mai mult, în textul editat de SZÁDECZKY sunt citați nominal 88 de libertini secuii din 15 sate ale scaunului Mureș, pe când

documentul reprodus de VERESS menționează 98 secui din 14 sate¹². Se mai cuvine rectificată și informația privind diploma acordată secuilor din scaunul Odorhei: data ei corectă este Stroești, 6 iulie 1655, iar numărul celor înnobiți se ridică la 31, așa cum rezultă din rezumatul publicat de JAKAB și SZÁDECZKY¹³.

Cercetări de arhivă ne-au îngăduit să descoperim originalul unei alte diplome date de principele Gheorghe RÁKÓCZY al II-lea, anume cea emisă din tabăra de la Stroești, la 6 iulie 1655, prin care îi ridică la rangul de primipili armaliști pe 86 libertini secui din 6 sate ale scaunului Orbai: 24 din Zagon, 14 din Păpăuți (Papolec), 15 din Chiu-ruș (Csomakörös), 7 din Brateș (Barátos), 6 din Pachia (Páké) și 20 din Covasna (Kovászna)¹⁴. Motivația acestui act de favoare princiară pe seama libertinilor secui din scaunul Orbai, aflați sub arme în campania din Țara Românească, este identică – inclusiv în privința modului de formulare – cu cea expusă în diplomele acordate secuilor din scaunele Mureș și Odorhei. De asemenea, și condiționarea calității de primipil a beneficiarilor din scaunul Târgu Secuiesc de prestarea în viitor a slujbei sub arme este identică celei expuse în diplomele acordate libertinilor secui din scaunele Mureș și Odorhei. Aceste elemente ne îndreptățesc să presupunem că, la acordarea diplomelor pe seama secuilor remarcați în timpul campaniei din 1655 în Țara Românească, cancelaria princiară s-a folosit de un stilionar ad hoc. Cu toate acestea, se pot sesiza unele deosebiri între textele celor trei diplome. Astfel, în diplomele acordate secuilor din scaunele Mureș și Odorhei sunt menționate numele comandanților militari care s-au aflat în fruntea contingentelor provenind din acele părți, anume György CSONTOS și Lajos ISTVÁN, în vreme ce numele căpitanului secuilor din scaunul Târgu Secuiesc – ca de altfel însăși menționarea numelui scaunului – nu este pomenit. Ne este însă cunoscut faptul, că Kelemen MIKES, căpitanul scaunului secuiesc Trei Scaune (unde aparține și scaunul Orbai) a fost comandantul avangărzii princiară care pătrunsesse în Țara Românească în ultima decadă a lunii iunie 1655, avându-i deci sub comandă supremă și pe secuii din scaunul

Târgu Secuiesc. Se mai cuvine amintit faptul, că doar pe diploma acordată secuilor din scaunul Mureș figurează mențiunea de luare în evidență de către judele scâunal, la 5 mai 1656. Aceasta nu ne îndreptățește însă să credem, că beneficiarii din scaunul Orbai ai diplomei de înnoobilare nu vor fi împlinit îndătinata procedură de luare în evidență. Această supoziție ne este de altfel confirmată de faptul că, în Liber Regius, regăsim numele secuilor din acest scaun, înnobiți la 1655, înregistrat în rândul nobililor secui¹⁵. În fine, spre deosebire de diplomele care îi privesc pe secuii înnobiți din scaunele Mureș și Odorhei, în cea acordată celor din scaunul Târgu Secuiesc se accentuează faptul că aceștia se vor bucura de toate drepturile de care beneficiau „toți ceilalți adevărați, născuți și neîndoielnici (armaliști - subl. n.) secui” (armalistae Siculi), deci nobili cu blazon. Mai rămâne să evidențiem faptul, că obligația ce le revenea noilor primipili armaliști era de a se înfățișa în cazul convocării lor la oaste înzestrați cu flinte lungi și cele necesare acestora, o mențiune cât se poate de explicabilă ținând seama de criza de arme de foc portabile din acea vreme¹⁶.

Din cele cunoscute până acum cu exactitate, numărul libertinilor secui care au fost răsplățiți cu înnoobilarea în urma participării la campania din Țara Românească din vara anului 1655 este următorul:

Scaunul	Nr. de sate din care provin beneficiarii înnobiți	Nr. secuilor
Mureș	15	88
Odorhei	3	31
Orbai	6	86
TOTAL	24	205

Rămâne ca descoperirea unor diplome de înnoobilare asemănătoare, care se referă la secuii din alte scaune furnizoare, la rândul-le, de oșteni pentru campania din 1655, să întregască acest moment cu adevărat singular din istoria Transilvaniei în epoca principatului.

1. Cu privire la antecedentele și desfășurarea luptei, vezi DEMÉNY, Lidia A.; DEMÉNY, L.; STOICESCU, N., **Răscoala seimenilor sau răscoală populară?**, București, 1968, p. 130, și urm. (se va cita **Răscoala seimenilor**). Cu privire la implicarea principelui ardelean în evenimentele din Țara Românească, vezi THALLÓCZY Lajos, II. **RÁKÓCZI György és az oláh szemények** în: „Századok”, 1892, p. 449-456.

2. **Răscoala seimenilor**, p. 147, nota 53.

3. SZÁDECZKY KARDOSS Lajos, **A székely nemzet története és alkotmánya**, Budapest, 1927, p. 196.

4. Încă din timpul principelui Gabriel BETHLEN (în 1619), secuiilor liberi li s-a interzis trecerea în starea iobăgească – o practică frecventă la începutul secolului al XVII-lea, datorită avantajelor fiscale și de ordin militar ce decurgeau de pe urma trecerii, adesea benevole, în rândul secuiilor iobagi –, iar cei ce ajunseseră în această categorie după 1615 au fost obligați să-și reia serviciul militar. Mai multe despre acest fenomen în: **Kurze Geschichte Siebenbürgens**, sub red. Béla KÓPECZI, Budapest, 1990, p. 336-337.

5. **Răscoala seimenilor**, loc. cit.

6. SZÁDECZKY Lajos, Székely oklevéltár, vol. VI, Cluj, 1897, doc. 1157, p. 203-206.

7. A. VERESS, Documente privitoare la istoria Ardealului, Moldovei și Țării Românești, vol. X, București, 1938, doc. 193, p. 295-296.

8. JAKAB Elek, SZÁDECZKY Lajos, **Udvarhely vármegye története a legrégebb időtől 1849-ig**, Budapest, 1901, p. 386-387.

9. **Răscoala seimenilor**, p. 147, nota 53.

10. A. VERESS publică textul incomplet, eliminând, cu trei excepții, numele beneficiarilor, precum și unele formule obișnuite în diplomele de acest fel.

11. Vezi supra, note 6.

12. Potrivit textului original al diplomei, secuii înobilizați provin din următoarele sate ale scaunului Mureș: 10 din Pănet (Panetul de Câmpie/Panit), 10 din Cămpenița (Felea/Fele), 3 din Ceuășu de Câmpie (Csávás), 3 din Porumbeni (Golomba/Galambod), 2 din Curteni (Odorfa-lău/Udvarfalva), 4 din Nazna (Názánfalva), 4 din Bozed (Bazéd), 2 din Cuișed (Chieșd/Kövesd), 12 din Săbed (Szabéd), 5 din Șincai (Sámsond), 11 din Culpui (Kölpény), 9 din Mădăraș (Mezőmadaras), 12 din Band (Bánd), 6 din Sântioana de Mureș (Csittszentiván) și 3 din Ungheni (Nirastău/Nyárádtó).

13. Secuii înobilizați provin din următoarele sate ale scaunului Odorhei: 9 din Ocland (Okland), 16 din Vărghiș (Varghiás/Vargyas) și 6 din Tălșoara (Tiljšoara, Oloștelec/Olasztelek). Deși în rezumatul diplomei publicat de JAKAB și SZÁDECZKY după un vechi calendar secuiesc, ca loc de emiter figurează tabăra de lângă Ploiești, totuși credem că ea a fost emisă în tabăra de la Stroești-Argeș, deoarece o diplomă similară – pe care o publicăm în anexă – este datată în aceeași zi și tot la Stroești, fiind semnată autograf de principe, care nu putea fi simultan în două locuri.

14. Diploma, al cărei text îl publicăm, nu este cea semnalată în Răscoala seimeilor drept cea păstrată la Arhivele Statului din București. Ea provine din Colecția de documente cu peceți păstrate până în 1975 la Biblioteca Academiei Române din București.

15. Cf. VASS Miklós, A „királyi könyvek” székely oklevelei. în: „Erdélyi Múzeum”, 1900, p. 56-59, 119-123, 222-225, 295-299, 355-357, 428-431, 485-488, 545-551, 595-616.

16. B. SZABÓ János, SOMOGYI Győző, **Az erdélyi fejedelemség hadserege**, Zrínyi Kiadó, Budapest, (1996), p. 31-32.; vezi, tot aici, planșele IX-XII, în care sunt reprezentate tipurile de oșteni secui din epoca principatului ardelean.

(Numele de familie, inclusiv cele din textul publicat, figurează cu majuscule din rațiuni editoriale. **Nota red.**)

1655 iulie 6, Stroești (în Țara Românească)

Gheorghe RÁKÓCZY al II-lea, principele Transilvaniei, ridică un număr de 86 libertini secui din satele Zagon, Păpăuți, Chiuruș, Brateș, Pachia și Covasna, toate din scaunul Orbai, la rangul de primipili armașiți, drept răsplată a serviciilor aduse în timpul luptelor împotriva seimenilor răsculați din Țara Românească.

NOS, GEORGIVS RAKOCZI, Dei gratia princeps Transilvaniae, partium regni Hungariae dominus et Siculorum comes etc.1, memoriae commendamus tenore praesentium significantes quibus expedit universis, quod nos, cum ad nonnullorum fidelium dominorum consiliariorum nostrorum singularem nobis propterea factam intercessionem, tum vero attentis et consideratis fidelitate fidelibusque servitiis fidelium Siculorum nostrorum strenuorum, agilium Stephani et Andreae KONDA, Petri et Joannis KONYA, Thomae, Joannis, Stephani et Laurentii SÁSKA, Benedicti ELEKES, Stephani DAMOKOS, Andreae et Francisci CZOMA, Francisci ISAK, Michaelis, Francisci et Joannis VAIDA, Michaelis, Benedicti et alterius Benedicti ALBU, Petri SIDO, Andreae BOGATI, Thomae BARTA, Francisci DOBOLI de Zagon, Georgii FEIES, Michaelis et Georgii TAMO, Gregorii et Stephani TOTH, Joannis, Blasii, Georgii, Stephani et Ambrosii CZORIA, Andreae et Valentini KIRALY, Andreae PETER, Stephani TOMPA de Papolcz, Michaelis et Thomae TARZALI, Michaelis, Stephani, Valentini et Andreae GURUZDA, Andreae BUTKA, Michaelis, Martini, Petri et Joannis ÖRDÖG, Stephani DANCZ, Stephani FERENCZ, Stephani TAMO, Stephani KOVACZ de Körös, Valentini et Blasii BOG, Ladislai BARTALIS, Joannis ANDRAS, Stephani BUCZ, Joannis et Matthaei PORSOLT de Baratos, Petri ALBERT, Emerici SALAT, Bartholomaei CZORIA, Demetrii ZILAGYI, Andreae BALO, Michaelis VAIDA de Pake, Andreae et Joannis ERDÖS, Thomae VERES, Michaelis, Sigismundi et alterius Sigismundi CZUTAK, Emerici et Georgii VAINA, Joannis ZASZ, Joannis DEAK, Andreae GOCZ, Michaelis et Thomae BARTA, Blasii et Pauli VÉN, Joannis BACZO, Joannis et Laurentii GECZÓ, Joannis et Blasii NAGY de Kovasna, quae ipsi nobis et huic regno nostro in omnibus occasionibus rerumque et temporum vicissitudinibus, praesertim vero in hac expeditione nostra Transalpinensa, propitio divino numine contra rebelles regni illius feliciter suscepta et cum profligatione eorum laudabiliter peracta, fideliter et ausu martiali exhibuerunt et impenderunt ac imposterum quoque exhibituros et impensuros sese pollicentur, eosdem, igitur, ac per eos filios suos natos et imposterum nascituros e speciali gratia et potestatis nostrae principalis plenitudine e numero reliquorum libertinorum Siculorum nostrorum clementer eximendos ac in coetum et numerum verorum natorum et indubitatorum primipilorum Siculorum annumerandos, aggregandos, cooptandos et adscribendos duximus, prout eximimus, annumeramus, aggregamus, cooptamus et adscribimus praesentium per vigorem, decerentes expresse ut i@ modo deinceps, successivis semper temporibus, iidem Stephanus et Andreas KONDA, Petrus et Joannes KONYA, Thomas, Joannes, Stephanus et Laurentius SÁSKA, Benedictus ELEKES, Stephanus DAMOKOS, Andreas et Franciscus CZOMA, Franciscus ISAK, Michael, Franciscus et Joannes VAIDA, Michael, Benedictus et alter Benedictus ALBU, Petrus SIDO, Andreas BOGATI, Thomas BARTA, Franciscus DOBOLI, Georgius FEIES, Michael et Georgius

TAMO, Gregorius et Stephanus TOTH, Joannes, Blasius, Georgius, Stephanus et Ambrosius CZORJA, Andreas et Valentinus KIRALY, Andreas PETER, Stephanus TOMPA, Michael et Thomas TARCZALI, Michael, Stephanus, Valentinus et Andreas GURUZDA, Andreas BUTKA, Michael, Martinus, Petrus et Joannes ÖRDÖG, Stephanus DANCZ, Stephanus FERENCZ, Stephanus TAMO, Stephanus KOVACZ, Valentinus et Blasius BOGH, Ladislaus BARTALIS, Joannes ANDRAS, Stephanus BUCZ, Joannes et Matthaues PORSOLT, Petrus ALBERT, Emericus SALAT, Bartholomaeus CZORJA, Demetrius ZILAGYI, Andreas BALO, Michael VAIDA, Andreas et Joannes ERDÖS, Thomas VERES, Michael, Sigismundus et alter Sigismundus CZUTAK, Emericus et Georgius VAINA, Joannes ZASZ, Joannes DEAK, Andreas GOCZ, Michael et Thomas BARTA, Blasius et Paulus VÉN, Joannes BACZO, Joannes et Laurentius GECZÓ, Joannes et Blasius NAGY haeresedesque et posteritates ipsorum universos pro veris et indubitatis primipilis habeantur et reputentur omnibusque et singulis iis honoribus, gratiis, privilegiis, indultis, libertatibus, immunitatibus et praerogativis, quibus caeteri veri, et indubitati armalistae Siculi quomodocunque de iure et ab antiqua consuetudine utuntur, fruntur et gaudent, perpetuo uti, frui et gaudere valeant atque possint, ita tamen, ut ipsi haeresedes eorum universae bonis equis, frameis, sclopetis longis, pulveribus ac globis sufficientibus bene instructi omnibusque bellicis expeditionibus tam generalibus quam partialibus pro necessitate regni suscipiendis, ad mandata nostra successorumque nostrorum, semper interesse et, si res postulerit, equis descendere et more peditum fidelem patriae operam navare debeant et sint adstricti. In cuius rei memoriam firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras pendentes et authenticis sigilli nostri munimine roboratas, memoratis equitibus nostris sclopetariis eorumque haeredibus universis gratiose dandas duximus et concedendas. Datum in castris nostris Transalpinensibus ad possessionem Stroest positis, die sexta mensis Julii, anno Domini millesimo sexcentesimo quinquagesimo quinto.

Georgius RÁKOCZY m.p.

Arhivele Naționale București, Colecția Peciței II, nr. 509; original pe pergament; sigiliul, în ceră roșie, într-o capsulă de protecție din ceră albă, atârnat de document cu șnur de mătase împletit de culoare roșie, verde și albă.

1. Scris cu cerneală de aur.

(Noi, Gheorghe RÁKOCZY, din mila lui Dumnezeu principe al Transilvaniei, domn al părților din regatul Ungariei și comite al secuilor etc., dăm de știre făcând cunoscut tuturor cărora li se cuvine prin cuprinsul scrisorii de față, că noi, atât la rugămintea deosebită făcută nouă în acest sens de mai mulți credincioși domni sfințici ai noștri, cât și ținând seama și luând aminte la credință și slujbele credincioase ale credincioșilor noștri secui, a vrednicilor și iscușitorilor Ștefan și Andrei KONDA, Petru și Ioan KÓNIA, Toma, Ioan, Ștefan și Laurențiu SÁSKA, Benedict, Elekes și Ștefan DOMOKOS, Andrei și Francisc CSOMA, Francisc IZSÁK, Mihail, Francisc și Ioan VAJDA, Mihail, Benedict și un alt Benedict ALBU, Petru SIDÓ, Andrei BOGÁTI, Toma BARTA, Francisc DOBOLY din Zagon, Gheorghe FEJES, Mihail și Gheorghe DAMÓ, Grigore și Ștefan TÓTH, Ioan, Blaziu, Gheorghe, Ștefan și Ambrozie CSORJA, Andrei și Valentin KIRÁLY, Andrei PÉTER, Ștefan TOMPA din Păpăuți, Mihail TARCZALI, Mihail, Ștefan, Valentin și

Andrei GURUZDA, Andrei BUTKA, Mihail, Martin, Petru și Ioan ÖRDÖG, Ștefan DANCZ, Ștefan FERENCZ, Ștefan DAMÓ, Ștefan KOVÁCS din Crișeni, Valentin și Blaziu BOG, Ladislaus BARTALIS, Ioan ANDRÁS, Ștefan BUCS, Ioan și Matei PORSOLT din Brațeș, Petru ALBERT, Emeric SALAT, Bartolomeu CSORJA, Demetriu SZILÁGYI, Andrei BALÓ, Mihail VAJDA din Pachia, Andrei și Ioan ERDÖS, Toma VERES, Mihail, Sigismund și un alt Sigismund CSUTAK, Emeric și Gheorghe VAJNA, Ioan SZÁSZ, Ioan DEÁK, Andrei GOCZ, Mihail și Toma BARTA, Blaziu și Paul VÉN, Ioan BACSÓ, Ioan și Laurențiu GECZÓ, Ioan și Blaziu NAGY din Covasna, pe care aceștia ni le-au făcut și adus cu credință și curaj războinic nouă și aceste țări a noastre în toate prilejurile, treburile și vremurile schimbătoare, dar mai cu seamă în această expediție a noastră în Țara Românească, pe care am început-o sub semnul dumnezeieștii bunăvoii împotriva răsculților din acea țară și care s-a isprăvit în chip vrednic de laudă cu nimicirea acelora, <slujbe credincioase> pe care acești <secui> s-au oferit că le vor face și le vor aduce chiar și în viitor, noi, așadar, din milostivirea noastră deosebită și din deplinătatea puterii noastre princiare, scoțându-i cu milostivire pe aceștia, iar prin ei pe fiii lor născuți și pe cei ce se vor naște în viitor, din rândul celorlalți secui ai noștri liberi, am hotărât să-i numărăm, socotim, adăugăm și înscrim în tagma adevăraților, născuților și neîndoienicilor primipili secui, după cum îi scoatem, numărăm, socotim, adăugăm și înscrim prin puterea scrisorii de față, hotărând în chip lămurit ca, de acum înainte, în vremurile ce vor urma, aceeași Ștefan și Andrei KONDA, Petru și Ioan KÓNIA, Toma, Ioan, Ștefan și Laurențiu SÁSKA, Benedict ELEKES, Ștefan DOMOKOS, Andrei și Francisc CSOMA, Francisc IZSÁK, Mihail, Francisc și Ioan VAJDA, Mihail, Benedict și un alt Benedict ALBU, Petru SIDÓ, Andrei BOGÁTI, Toma BARTA, Francisc DOBOLY, Gheorghe FEJES, Mihail și Gheorghe DAMÓ, Grigore și Ștefan TÓTH, Ioan, Blaziu, Gheorghe, Ștefan și Ambrozie CSORJA, Andrei și Valentin KIRÁLY, Andrei PÉTER, Ștefan TOMPA, Mihail și Toma TARCZALI, Mihail, Ștefan, Valentin și Andrei GURUZDA, Andrei BUTKA, Mihail, Martin, Petru și Ioan ÖRDÖG, Ștefan DANCZ, Ștefan FERENCZ, Ștefan DAMÓ, Ștefan KOVÁCS, Valentin și Blaziu BOG, Ladislaus BARTALIS, Ioan, Andrei, Ștefan BUCS, Ioan și Matei PORSOLT, Petru ALBERT, Emeric SALAT, Bartolomeu CSORJA, Demetriu SZILÁGYI, Andrei BALÓ, Mihail VAJDA, Andrei și Ioan ERDÖS, Toma VERES, Mihail, Sigismund și un alt Sigismund CSUTAK, Emeric și Gheorghe VAJNA, Ioan SZÁSZ, Ioan DEÁK, Andrei GOCZ, Mihail și Toma BARTA, Blaziu și Paul VÉN, Ioan BACSÓ, Ioan și Laurențiu GECZÓ, Ioan și Blaziu NAGY, precum și toți moștenitorii și urmașii lor să fie ținuți și socotiți drept adevărați și neîndoienici primipili și să fie în stare și să se poată folosi, să beneficieze și să se bucure veșnic de acele onoruri, milostiviri, privilegii, scutiri, libertăți, imunități și prerogative, de care se folosesc, beneficiază și se bucură în orice chip, de drept și după vechiul obicei, ceilalți adevărați, născuți și neîndoienici armaliști secui, anume în așa fel, încât ei înșiși, precum și toți moștenitorii lor, fiind înzestrați ca lumea cu cai buni, cu lănci, cu puști cu țeava lungă, cu praf de pușcă și gloanțe îndestulătoare, să participe întotdeauna la toate expedițiile armate, atât cele generale cât și cele parțiale, așa după cum o vor cere nevoile țării, <expediții> pormite la porunca noastră și a urmașilor noștri, și, dacă situația o va cere, să coboare de pe cai și să trebuie și să fie datori să fie spre ajutor patriei chiar și după chipul unor pedestrași credincioși. Spre amintirea și țărnia veșnică a acestui lucru am hotărât să dăm și să hărăzim cu milostivire amintirilor noștri călări pușcași, precum și tuturor

moștenitorilor lor, scrisoarea noastră de față, a cărei tărie am sporit-o și prin atârnarea sigiliului nostru autentic. Dat în tabăra noastră din Țara Românească așezată lângă moșia Stroești, în a șasea zi a lunii iulie, în anul Domnului o mie șase sute cincizeci și cinci.

Gheorghe RÁKÓCZY m.p.)

II. RÁKÓCZY György nemeslevele orbaiszéki széke- lyeknek, 1655-ből

(Kivonat)

1655. június 26-án, a Ploiești melletti Șoplea-nál vívott csatában II. RÁKÓCZY György erdélyi fejedelem serege leverte a felkelt szeményeket és darabontokat. A következő napokban a fejedelem több nemeslevél adományozásával becslés szerint több mint 800 székely katonát jutalmaz meg. Szerző egy 1655. július 6-án a Stroești-i táborban kiadott nemeslevelet közöl, amellyel a fejedelem Orbaiszék 6 falujából 86 székely szabadot lófösít: 24-et Zágomból, 14-et Papolcraól, 15-öt Csomakőrösről, 7-et Barátosraól, 6-ot Pákérről és 20-at Kovásznárról.

A Noble-letter of György RÁKÓCZY II. to the Székelys of Orbaiszék, from 1655

(Abstract)

On the 26th of June 1655 in the battle at Șoplea, near Ploiești, the army of György RÁKÓCZY II. defeated the rebellion of the semens and the darabonts (soldiers of the Wallachian Voivode). During the following days, the ruler awarded about 800 Székelys according to their merits with noble-letters. The author publishes such a letter that was handed over at Stroiești on the 6th of July, by which the ruler entrusts with property Székelys from 6 villages of the Székely district Orbaiszék. On the whole 86 Székelys were granted property - 24 from Zágón (Zagon), 14 from Papolc (Păpăuț), 15 from Csomakőrös (Chiuruș), 7 from Barátos (Brateș), 6 from Páké (Pachia) and 20 from Kovászna (Covasna).

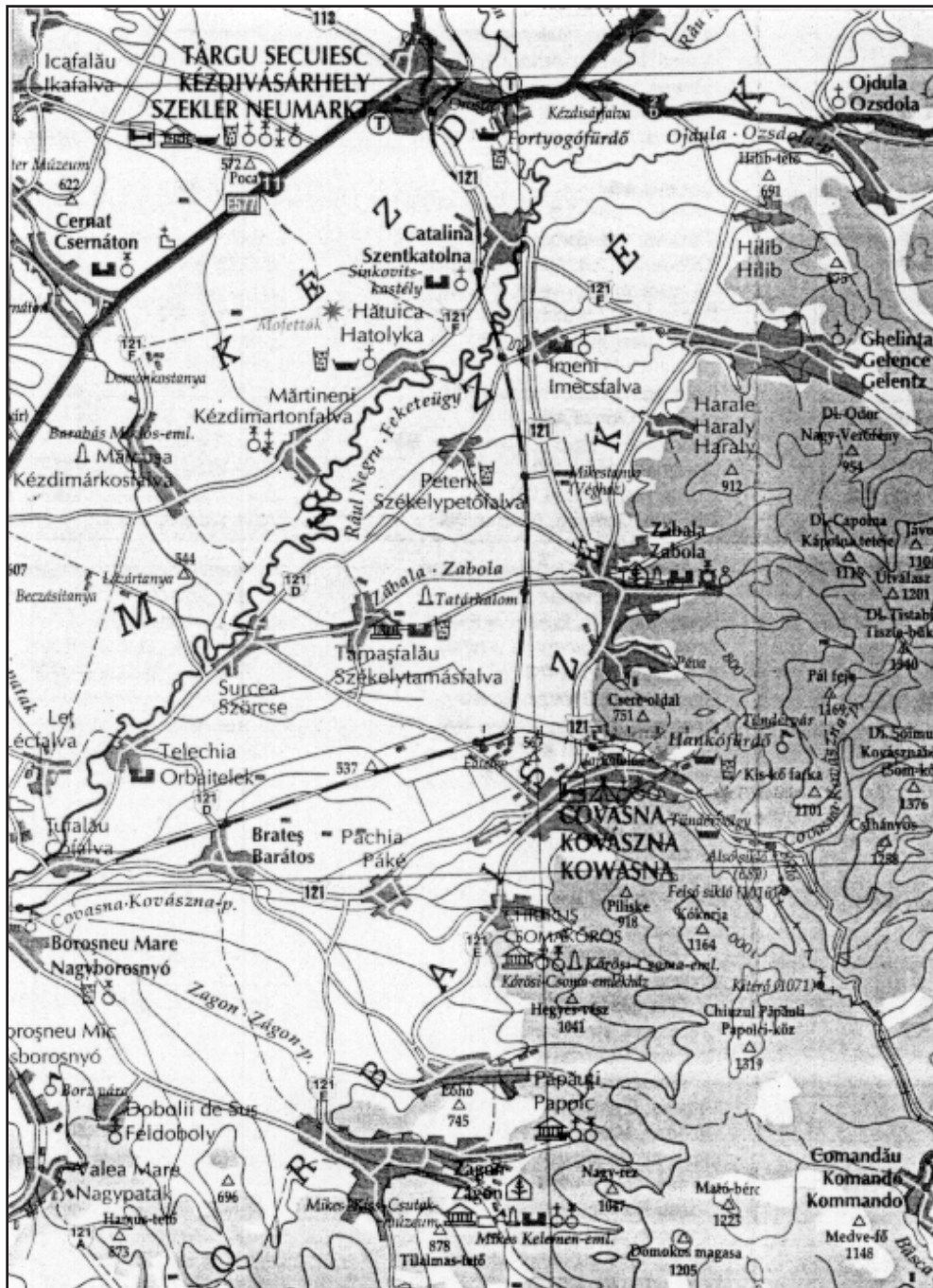

Figura 1. Scaunul Orbaia, de la poalele munților, se întinde între p. Ghelinta–Răul Negru–afluentul de stânga al p. Zagon (detaliu de pe harta Secuimea–Székelyföld–Szeklerland, Bp. 1998)

